

Utkast 3.10.2019

Statsrådets förordning om miljöskyddskrav för distributionsstationer för flytande bränslen

I enlighet med statsrådets beslut föreskrivs med stöd av 9 och 10 § i miljöskyddslagen (527/2014):

1 §

Tillämpningsområde

Denna förordning tillämpas på verksamheten vid sådana distributionsstationer för flytande bränslen som är registreringspliktiga enligt 116 § i miljöskyddslagen (527/2014) och vars bränslecisterner har en total volym på minst 10 m³. Förordningen tillämpas även som minimikrav för miljöskyddet på sådan verksamhet vid distributionsstationer för flytande bränslen som kräver miljötillstånd enligt 30 § i miljöskyddslagen.

Förordningen tillämpas inte på distributionsstationer för gaser.

Förordningen tillämpas inte på bränsledistribution på jordbruk eller sådan bränsledistribution på arbetsplatser som pågår en kortare tid än 12 månader.

2 §

Definitioner

I denna förordning avses med

1) *distributionsstation* ett fast ställe med distributionsområde, distributionsanordningar, cisterner för flytande bränsle och eventuella service- och tvätthallar, där flytande bränsle säljs eller på annat sätt överläts för att via en distributionsmätare föras över till bränsletanken i motordrivna fordon, vattenfarkoster, spårmateriel eller luftfarkoster,

2) *flytande bränsle* brännbar vätska som används som bränsle i motordrivna fordon, vattenfarkoster, spårfordon och luftfarkoster,

3) *distributionsområde* område, kaj eller brygga där distributionsanordningarna finns och där motordrivna fordon, spårfordon eller luftfarkoster stannar eller motordrivna vattenfarkoster förtöjs för påfyllning av bränsle,

4) *cisternernas påfyllningsplats* det område runt bränslecisternernas påfyllningsrör där tankbilen eller cisternvagnen stannar för överföring av bränsle från tankbilen eller cisternvagnen till lagercisternen,

5) *dubbelmantlad cistern* en cistern som runt en tät inre cistern av stål har en tät, sluten mantel av stål och där den yttre manteln når åtminstone lika högt som den högsta möjliga nivån på vätskeytan i den inre cisternen,

6) *förordningen från 2010* statsrådets förordning om miljöskyddskrav för distributionsstationer för flytande bränslen (444/2010),

7) *befintlig distributionsstation enligt förordningen från 2010* en sådan distributionsstation för distribution av bränsle till motordrivna fordon eller vattenfarkoster vars verksamhet har inletts eller vars ansökan om miljötillstånd har kungjorts före den 1 juni 2010,

8) *ny distributionsstation enligt förordningen från 2010* en sådan distributionsstation för distribution av bränsle till motordrivna fordon eller vattenfarkoster vars verksamhet har inletts eller vars ansökan om miljötillstånd har kungjorts den 1 juni 2010 eller därefter, men före ikraftträdandet av denna förordning,

9) *ny befintlig distributionsstation* en distributionsstation som omfattas av denna förordning och på vars verksamhet förordningen från 2010 inte har tillämpats och vars verksamhet har inletts eller vars ansökan om miljötillstånd har kungjorts före ikraftträdandet av denna förordning,

10) *ny distributionsstation* en annan distributionsstation än en sådan som avses i 7, 8 eller 9 punkten.

3 §

Innehållet i registreringsanmälan

Av en i 116 § i miljöskyddslagen avsedd anmälan som gäller verksamhet vid en distributionsstation ska det framgå

- 1) kontaktuppgifter för verksamhetsutövaren och distributionsstationen,
- 2) uppgifter om distributionsstationens läge och omgivning samt om planläggningen av området,
- 3) uppgifter om distributionsstationens verksamhet och bränslen,
- 4) uppgifter om distributionsstationens tekniska konstruktioner,
- 5) uppgifter om behandlingen av avloppsvatten och regn- och smältvatten (*dagvatten*) samt om utsläpp i vatten eller avlopp,
- 6) uppgifter om utsläpp i luften,
- 7) uppgifter om det avfall som verksamheten ger upphov till och om avfallshanteringen,
- 8) uppgifter om riskhantering, övervakning och kvalitetssäkring i samband med viktiga arbetsmoment,
- 9) uppgifter om distributionsstationens gällande tillstånd, avtal, beslut och anmälningar.

Till registreringsanmälan ska det fogas

- 1) en karta som visar gränserna för fastigheten där distributionsstationen finns samt de närmaste byggnader som används som bostad eller för rekreatiönsändamål och de närmaste rekreatiönsområdena, naturskyddsobjekten, grundvattenområdena och andra sårbara eller känsliga objekt,
- 2) en situationsplan där verksamheterna för distributionsstationen har skrivits in,
- 3) en detaljplanekarta, om distributionsstationen finns inom ett detaljplaneområde,
- 4) en tvärsnittsrutning över påfyllningsplatsens och distributionsområdets skydd och mark,
- 5) en planritning över avloppssystemet, och
- 6) en sådan verksamhetsplan som avses i 13 § 2 mom.

4 §

Placeringen av verksamheten

Bestämmelser om placeringen av verksamheten finns i 11 och 12 § i miljöskyddslagen.

5 §

Distributionsstationernas tekniska konstruktion

Utöver det som föreskrivs i denna förordning ska de bestämmelser om kraven på distributionsstationers tekniska konstruktion som finns i lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor (390/2005) iakttas.

Bestämmelser om den tekniska konstruktionen hos distributionsstationer där bränsle överläts huvudsakligen till bränsletankar i motordrivna fordon eller vattenfarkoster finns dessutom i handels- och industriministeriets beslut om hantering och upplagring av farliga kemikalier på distributionsstation (415/1998).

När det gäller distributionsstationer där bränsle överläts till bränsletankar i motordrivna fordon, vattenfarkoster eller luftfarkoster ska anordningar och konstruktionsdelar som är avsedda för lagring och hantering av flytande bränslen överensstämma med kraven i standard SFS 3352 eller andra krav av motsvarande nivå som gäller distributionsstationer och anordningar i anslutning till dem.

6 §

Krav på distributionsstationernas tekniska konstruktion med tanke på skydd av mark och grundvatten

Distributionsstationernas bränslecisterner ska vara täta till sin konstruktion och tåla mekanisk och kemisk påfrestning. Cisternerna ska skyddas mot korrosion och de ska vara i gott skick.

Cisternerna ska förses med ett läckagedetektorsystem. Cisternerna ska vara antingen dubbelmantlade eller, om de placeras i en skyddsbassäng, enkelmantlade. Skyddsbassängens volym ska dimensioneras så att bassängen vid läckage rymmer åtminstone 1,1 gånger volymen för en enskild cistern i bassängen.

Bränslerörsystemet får inte släppa igenom kolväten eller andra beståndsdelar i bränslet och det ska korrosionsskyddas. Rörsystemet ska installeras och skyddas så att det tål mekanisk och kemisk påfrestning.

Avloppsledningssystemet och till det anslutna inspektionsbrunnar, sandavskiljare och oljeavskiljare samt de tätningar som används i fogarna ska tåla bränslets kemiska inverkan. En tvätthalls golv, sandavskiljare och avlopp ska tåla inverkan av de tvättmedel som används. Avloppssystemet ska installeras så att det tål mekanisk påfrestning.

Cisternernas påfyllningsplats och distributionsområdet ska beläggas med en kemikalietät och invallande konstruktion så att bränslen och andra ämnen som hanteras på distributionsstationen och som medför risk för förorening av miljön inte läcker ut i vattendrag, marken eller grundvattnet.

Marken vid cisternernas påfyllningsplats och på distributionsområdet ska göras så bärande att fordonens vikt inte orsakar sättningar eller skadar de underjordiska rörsystemen och skyddsstruktionerna.

7 §

Behandling och avledning av oljehaltigt spillvatten

Avloppen från distributionsområdet, cisternernas påfyllningsplats, de underjordiska tätninglagrens dränering och andra ställen där bränsleavrinning kan förekomma ska ledas till en oljeavskiljare. Detta krav tillämpas inte på distributionsområdet för distributionsstationer som är avsedda enbart för motordrivna vattenfarkoster, och i fråga om cisternernas påfyllningsplats vid sådana här distributionsstationer tillämpas kravet i tillämpliga delar. Avloppet från tvätthallens och servicehallens golvbrunnar ska ledas till en egen oljeavskiljare. De oljeavskiljare som används ska förses med ett larmsystem som anger när oljeträget är fullt. Larmsystemet ska kunna följas oavbrutet.

Om det utgående vattnet från en oljeavskiljare leds till ett avlopp eller en sluten behållare, ska det behandlas i en oljeavskiljare av klass II enligt standard SFS-EN-858-1 så att kolvätehalten i det utgående vattnet är under 100 mg/l.

Om det utgående vattnet från en oljeavskiljare inte leds till ett avlopp eller en sluten behållare, ska det behandlas i en oljeavskiljare av klass I enligt standard SFS-EN-858-1 så att kolvätehalten i det utgående vattnet är under 5 mg/l. Efter det kan vattnet ledas till ett dagvattenavlopp eller i vattendrag.

I distributionsområdets och påfyllningsplatsens avlopp ska det omedelbart efter oljeavskiljaren finnas en provtagningsbrunn med avstängningsventil genom vilken distributionsstationens avloppsvatten kan

förhindras att rinna ut i vattentjänstverkets avlopp eller i något annat av distributionsstationens utsläppsställen för avloppsvatten. Provtagningsbrunnen med avstängningsventil ska placeras, märkas och skyddas så att man har obehindrat tillträde till den. Avstängningsventilen ska utan dröjsmål kunna stängas under alla förhållanden.

8 §

Behandling och avledning av annat avloppsvatten

Distributionsstationens hushållsavloppsvatten ska avledas till vattentjänstverkets avlopp. I områden utanför avloppsnätet ska hushållsavloppsvatten behandlas på det sätt som anges i 16 kap. i miljöskyddslagen samt i statsrådets förordning om behandling av hushållsavloppsvatten i områden utanför avloppsnätet (157/2017).

Dagvatten från distributionsstationens gårdsplan ska hindras att rinna ner i oljeavskiljarna.

9 §

Begränsning av utsläpp i luften

De bensenångor som bildas vid påfyllning av distributionsstationens bensincisterner ska återvinnas så att målreferensvärdet för den totala årliga förlusten av bensen enligt statsrådets beslut om begränsning av utsläpp av flyktiga organiska föreningar vid upplagring och distribution av bensen (468/1996) iakttas.

Bestämmelser om återvinning av de utsläpp av bensenångor som uppstår vid bränslepåfyllning av motordrivna fordon finns i statsrådets förordning om återvinning av bensenångor vid distributionsstationer (1085/2011).

10 §

Bullerbekämpning

Förebyggandet av buller från distributionsstationen och från trafiken i anslutning till den ska beaktas vid placeringen och planeringen av verksamheten. Bestämmelser om riktvärden för bullernivån finns i statsrådets beslut om riktvärden för bullernivå (993/1992).

11 §

Avfallshantering

Avfallshanteringen vid en distributionsstation ska ordnas i enlighet med avfallslagen (646/2011) så att verksamheten inte medför nedskräpning av miljön, förorening av marken eller skada för hälsan eller miljön. Det ska då särskilt ses till att

- 1) farligt och återvinningsbart avfall samlas upp och hålls separat från annat avfall,
- 2) farligt avfall sorteras, förpackas och märks enligt sina egenskaper och lagras i ett övertäckt eller på annat sätt vattentätt utrymme på ett ogenomträngligt underlag; farligt flytande avfall ska dessutom lagras i skyddsbassänger,
- 3) mängden botten slam i oljeavskiljaren och oljeskiktets tjocklek mäts minst en gång per år och att slammet och oljan vid behov avlägsnas och förs till ändamålsenlig behandling,
- 4) oljeavfall och annat farligt avfall förs till ändamålsenlig behandling minst en gång per år,
- 5) ett transportdokument för transport av farligt avfall upprättas enligt vad som föreskrivs i statsrådets förordning om avfall (179/2012),
- 6) avfall sänds för behandling till en anläggning som enligt miljötillståndet får ta emot sådant avfall.

12 §

Periodisk besiktning och inspektion av anordningar och konstruktioner

Verksamhetsutövaren ska se till att skicket och funktionsdugligheten hos anordningarna på en distributionsstation besiktas periodiskt. Bränslecisternernas skick ska emellertid besiktas minst vart tionde år. De protokoll som upprättas över besiktningen ska bevaras och vid behov visas upp för tillsynsmyndigheten. Fel och brister som kan orsaka risk för förorening av miljön ska avhjälpas utan dröjsmål.

Skicket hos beläggningen på distributions- och påfyllningsområdet ska inspekteras regelbundet minst en gång per år. Vid inspektionen ska uppmärksamhet fästas särskilt vid att området kring distributionsanordningen är ogenomträngligt samt vid de sättningar som syns på distributionsområdet. Skador och brister som konstateras vid inspektionen ska avhjälpas utan dröjsmål.

13 §

Exceptionella situationer

Verksamhetsutövaren ska för att förhindra sådana exceptionella situationer som avses i 123 § i miljöskyddslagen se till att det finns anvisningar för verksamhet som medför risk för förorening av miljön.

Verksamhetsutövaren ska utarbeta en verksamhetsplan för exceptionella situationer. Verksamhetsplanen ska åtminstone innehålla anvisningar för åtgärder som ska vidtas vid bränsleläckage. Verksamhetsplanen ska sändas till den kommunala miljövårdsmyndigheten i samband med att registreringsanmälan lämnas in och till den behöriga tillståndsmyndigheten i samband med att miljötillstånd söks. Verksamhetsplanen kan kompletteras eller ändras senare och den ska hållas uppdaterad.

Verksamhetsutövaren ska utan dröjsmål vidta de korrigerings- eller bekämpningsåtgärder som en störning eller annan exceptionell situation kräver i syfte att förhindra förorening av miljön och motverka skadlig miljöpåverkan. En utredning av konsekvenserna av en exceptionell situation ska vid behov inledas i den omfattning som situationen kräver på det sätt som avtalas med den kommunala miljövårdsmyndigheten. Efter en exceptionell situation ska verksamhetsutövaren vidta lämpliga åtgärder för att undvika en liknande situation. Bestämmelser om anmälningsplikt i fråga om exceptionella situationer finns i 123 § i miljöskyddslagen.

För exceptionella situationer ska det på distributionsstationen finnas tillräckligt med redskap för förstahandssläckning och bekämpning av läckor. I distributionsanordningarnas närhet ska det finnas nödkoppling samt anvisningar för tillvägagångssättet vid läckor och eldsvådor.

14 §

Kontroll av verksamheten och dess verkningar

Verksamhetsutövaren ska på distributionsstationen ordna driftskontroll, kontroll av utsläpp och kontroll av miljöpåverkan.

Bränslecisternerna ska förses med ett mätsystem för bränslenivån som fortlöpande kan följas. I syfte att upptäcka eventuella läckage ska den uppmätta bränslemängden jämföras med mängden enligt försäljningsbokföringen.

Alarm från läckagedetektorn i den dubbelmantlade cisternens mellanrum, från detektorn i oljeavskiljarens oljetråg och från eventuella läckagedetektorer i skyddskonstruktionerna i marken ska vara kopplade till fortlöpande övervakning eller ett larmsystem som fortlöpande kan följas.

Verksamhetsutövaren ska sörja för service och underhåll av distributionsstationens konstruktioner och anordningar, såsom bränslecisternerna och bränslerörsystemen, oljeavskiljarna,

bränsledistributionsanordningarna och larmsystemet, på ett sådant sätt att det vid användningen av dem inte uppkommer fel eller förändringar som medför risk för förorening av miljön.

Cisternernas besiktningsprotokoll ska bevaras och på begäran visas upp för den kommunala miljövårdsmyndigheten.

15 §

Kvalitetssäkring i samband med viktiga arbetsmoment

Alla arbetsmoment som gäller planering eller byggande av en distributionsstation eller installation av anordningar vid en station ska utföras med särskild omsorgsfullhet. Distributionsstationernas tekniska konstruktion ska inspekteras i enlighet med byggbestämmelserna och kemikaliesäkerhetsföreskrifterna samt de standardiserade anvisningarna i respektive arbetsmoment och innan stationen tas i bruk.

Vid installation av tätningskonstruktioner i marken samt andra skyddskonstruktioner ska en kvalificerad och erfaren entreprenör anlitas. Den som övervakar arbetet ska ha tillräcklig sakkunskap och vara oavhängig. Övervakaren ansvarar för att de kvalitetssäkringstest och täthetsprov som hänför sig till installationerna genomförs och dokumenteras noggrant.

Över arbetsmoment som är synnerligen krävande med tanke på miljöskyddet ska det upprättas en kvalitetssäkringsutredning enligt 121 a § i markanvändnings- och bygglagen (132/1999). En utredning ska upprättas över åtminstone följande arbetsmoment:

- 1) planen för fogningsarbetet i anslutning till tätningskonstruktionerna,
- 2) fogningen av tätningskonstruktionerna, skyddandet av konstruktionerna mot stenar och fogningen av de genomföringar som görs i konstruktionerna,
- 3) installation, förankring och täckning av cisterner,
- 4) kompaktering av fyllningslagren så att de är bärande,
- 5) installation, stödjande och anslutning av rörsystemet,
- 6) installation av avlopp och brunnar,
- 7) installation av observationsrör för porluft i marken och för grundvatten.

De protokoll som upprättas över inspektionerna samt kvalitetssäkringsutredningen ska bevaras och på begäran visas upp för den kommunala miljövårdsmyndigheten.

16 §

Bokföring

Verksamhetsutövaren ska föra bok över distributionsstationens verksamhet. Ett sammandrag av bokföringen ska bevaras sex år och på begäran visas upp för den kommunala miljövårdsmyndigheten.

I bokföringen ska åtminstone följande antecknas:

- 1) uppgifter om inspektion av larmsystem, beläggningar, cisterner och observationsbrunnar i anslutning till dräneringen och om eventuella reparationsarbeten,
- 2) uppgifter om inspektion av oljeavskiljare och om den mängd olja och oljehaltig sand som avlägsnats,
- 3) uppgifter om den mängd farligt avfall som verksamheten gett upphov till och om vart avfallet har förts,
- 4) uppgifter om överlåtelse av bränsle och om påfyllning av cisternerna,
- 5) uppgifter om exceptionella situationer och olycksituationer,
- 6) uppgifter om kontroll av verksamheten och av dess verkningar,
- 7) uppgifter om utbildning av personalen.

17 §

Anmälningsplikt vid ändringar i verksamheten

Bestämmelser om skyldigheten att i fråga om tillståndspliktig och registreringspliktig verksamhet anmäla ändringar som är väsentliga med tanke på tillsynen samt långvariga avbrott i och avslutande av verksamheten finns i 170 § i miljöskyddslagen.

18 §

Åtgärder vid avslutande av verksamheten

När verksamheten vid en distributionsstation avslutas ska verksamhetsutövaren för tillsynsmyndigheten lägga fram en plan för hur distributionsstationens konstruktioner ska avlägsnas och för hur eventuell förorening av marken och grundvattnet ska klarläggas.

Efter det att verksamheten har avslutats ska verksamhetsområdet försättas i sådant skick att det inte medför skada för hälsan eller förorening av miljön eller risk för detta. Verksamhetsområdet ska snyggas upp och avfall, inbegripet farligt avfall, som lagrats på området ska sändas för behandling på det sätt som föreskrivs i avfallslagen. Bestämmelser om de förpliktelser som gäller efter avslutande av verksamheten finns i 94 § i miljöskyddslagen.

19 §

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Denna förordning träder i kraft den 2020.

Genom denna förordning upphävs statsrådets förordning om miljöskyddskrav för distributionsstationer för flytande bränslen (444/2010).

När denna förordning träder i kraft tillämpas den på verksamheten vid befintliga distributionsstationer enligt förordningen från 2010, nya distributionsstationer enligt förordningen från 2010 och nya distributionsstationer, om inte något annat föreskrivs särskilt nedan.

Denna förordning tillämpas på verksamheten vid nya befintliga distributionsstationer från och med den tidpunkt då

- 1) miljötillstånd för väsentlig ändring av distributionsstationens verksamhet ska sökas med stöd av 29 § i miljöskyddslagen, eller
- 2) ett miljötillstånd behöver ändras med stöd av 89 § i miljöskyddslagen.

Trots vad som föreskrivs i 4 mom. tillämpas denna förordning på de distributionsstationer som avses i det momentet dock senast från och med den 1 januari 2023.

Trots vad som föreskrivs i 4 och 5 mom. tillämpas 4 §, 5 § 3 mom., 6 § 2 och 3 mom. och 7 § 3 mom. i denna förordning på befintliga distributionsstationer enligt förordningen från 2010 och på nya befintliga distributionsstationer först när distributionsstationens verksamhet ändras väsentligt på ett sätt som avses i 29 § i miljöskyddslagen, så att det är fråga om en sådan betydande teknisk förbättring av distributionsstationen där stationens tekniska system, cisterner och rörsystem förnyas.

En befintlig distributionsstation enligt förordningen från 2010 och en ny distributionsstation enligt förordningen från 2010 ska senast ett år efter denna förordnings ikraftträdande lämna in en sådan verksamhetsplan som avses i 13 § 2 mom. till den kommunala miljövårdsmyndighet som ansvarar för registreringen eller till den behöriga tillståndsmyndigheten.

När denna förordning träder i kraft förfaller en sådan anhängig miljötillståndsansökan för en distributionsstation som inte har kungjorts, och myndigheten registrerar verksamheten i datasystemet för miljövårdsinformation samt underrättar verksamhetsutövaren om detta, utom i fråga om verksamhet som avses i 30 § i miljöskyddslagen.

En sådan tillståndsansökan för en distributionsstation som är anhängig när denna förordning träder i kraft, och som har kungjorts, samt en sådan registreringsanmälan för en distributionsstation som är anhängig när förordningen träder i kraft ska behandlas enligt de bestämmelser som gällde vid denna förordnings ikraftträdande, och denna förordning ska tillämpas på verksamheten i enlighet med 4, 5 och 6 mom.

Helsingfors den 2020

Miljöminister

Föredragande